

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 16. novembra 2023 - Leto XXXIII, št. 46

stran 2

RAZVOJNI PROGRAM PORABJA – OBNOVE IN POSODOBITVE V POLNEM ZAMAHU

NEJ SO JIH SMELI GLEDATI V OČI
stran 3

LEPI VEČER S KNJIGAMI
stran 7

EŠKE GNES K TAUJOJ KUČI PRIDEŠ
stran 8

RAZVOJNI PROGRAM PORABJA – OBNOVE IN POSODOBITVE V POLNEM ZAMAHU

V okviru Razvojnega programa Porabja je bilo izvedenih že več pomembnih projektov. Madžarska vlada v sklopu programa zagotavlja skupno 898.520.000

ditve kot prireditve za različne starostne skupine. Pogosto organiziramo delavnice in razne aktivnosti za otroke ob praznikih. Tukaj praznuje vaška

prenov od takrat ni bilo. »Po prvotnih načrtih smo širitev in obnovo želeli izvesti hkrati, a je vmes čas za pridobitve gradbenih dovoljenj potekel, cene so narasle in zato projekta nismo mogli izvesti po prvotnih zamislih,« pravi Sándor Fodor, župan vasi Števanovci, kjer so zaradi naštetih okoliščin zaprosili za spremembo projekta. Trenutno v drugem sklopu obnovitvenih del poteka posodobitev ogrevanja celotnega objekta z uvedbo centralnega ogrevanja, vgradnjo novega kotla in radiatorjev z demontažo obstoječe lončene peči, izvedli bodo kompleksno toplotno izolacijo fasade celotne zgradbe in zamenjali vrata velike dvorane.

Prenovljeno kulturno središče

V Števanovcih se že izvajajo dela dograditve kulturnega doma.

forintov proračunske podpore za razvoj območja, kjer živi slovenska narodnost na Madžarskem.

Trenutno potekajo oziroma se načrtujejo gradbena dela v dveh kulturnih domovih v Porabju, v Slovenski vesi in Števanovcih.

Predsednica Slovenske narodnostne samouprave Monošter - Slovenska ves Ilona Bartakovič je povedala, da so za preureditev in obnovo stavbe kulturnega doma pridobili okrog 64 milijonov forintov podpore.

»Po programu je predvidenih več glavnih skupin različnih manjših posegov na objektu, od katerih nekateri izboljšajo uporabnost, nekateri so pomembni z vidika stroškov vzdrževanja in estetskega stanja, nekateri pa so nujni za odpravo prejšnjih poškodb in preprečitev nadaljnje škode,« je izpostavila predsednica slovenske samouprave. Kulturni dom v Slovenski vesi predstavlja edini družabni prostor, ki ima pomembno vlogo v življenju krajanov. V zgradbi je zdravstvena ordinacija, na dvorišču pa prenovljeno igrišče ponuja otrokom možnosti za gibanje in igro na travnati površini. Stavba zagotavlja prostor tudi pisarni Slovenske narodnostne samouprave vasi.

»V kulturnem domu se organizirajo tako narodnostne prire-

skupnost vaški božič in božič za starejše občane. A ne samo prireditve, tu potekajo tudi priprave

Začetek obnove kulturnega doma v Slovenski vesi načrtujejo spomladi 2024.

na njih in vaje kulturnih skupin. Vsako leto pa prirejamo v tem domu tudi dobrodelni program za prizadete iz vasi Ivánc,« je povedala Ilona Bartakovič. Kot smo še izvedeli, naj bi stavbo začeli obnavljati spomladi.

V Števanovcih pa poteka že drugi del obnove kulturnega doma, za katero je občina prejela skoraj 20 milijonov forintov. S tem denarjem bodo dogradili in razširili obstoječo stavbo. Skupaj gre za več kot osemdeset milijonov forintov vredno naložbo, ki bo končana do konca letošnjega leta.

Dom skupnosti v Števanovcih je bil zgrajen konec 60. let prejšnjega stoletja. Pred skoraj tridesetimi leti so zamenjali streho in posodobili notranjost. Večjih

v Števanovcih bo vrata za nastopajoče in obiskovalce odprlo predvidoma spomladi.

Podpore v višini 20 milijonov forintov bo prejel tudi Radio Monošter za tehnični razvoj studia in lokacij oddajnikov. Dokončali bodo zadnjo etapo vzpostavitve optične kableske infrastrukture ter izvedli večje vzdrževanje in obnovo radiofrekvenčnih sistemov in antenske tehnike. Tako bodo lahko pri slovenskem radiu zagotovili visokokakovostno delovanje.

Razvojni program torej prinaša trajnostni razvoj v Porabje, uresničene naložbe pa dajejo pokrajini dodano vrednost tako danes kot v prihodnosti. (Slika na 1. strani: Kulturni dom v Števanovcih)

nvn

Pod Srebrnim brejgom ...

... so se enomi od največji poklonili. Nega človeka v Sloveniji, ka bi ga nej pozno ali od njega kaj taprešto, na teveni vido. Janez Hočevar-Rifle za živo legendo vala. Za njega bi se leko prajlo, ka nej je stari pa mladi tō nej. Za cejlo svoje velko pa bogato delo so njemi nagrado Bert dali. Ménje po gnako velkom igralci Bert Sotlari nosi. Zvekšoga ga kak Rifle poznajo pa aj za nas tō tau ménje vala. Rifle je v vnaugi filmaj špilo, na teveni se indasvejta brezi njega skur nika nej zgodilo, njegvi glas pa nut v človeka kak žmana nauta dojsede.

Dvej leti nazaj ga je boži bič vdaro, na nauvo se je ojdti pa gučati včiu. Gnes na puno »funkcionejra«, kak bi tomi leko prajli. Gda ga človek vidi, pun optimizma grata. Njegvi humor vsikšomi pod kaužo pride. Rifle se trno rad na svoj žmetni motor sede. S tejn tō pokaže, kak za njega nikšne granice nega.

Rifle je pri svoji 83. lejtaj eške vsigdar aktiven, dela nej doj djau. Ka vse je na filmaj, teveni, na radioni pa gledališči narejdo, je nej mogauče taprštet. Za njega tisto vala, kak za vijno pravijo, bole je stari, baukši je. Depa, Rifle je vsigdar profesionalno na ton delo.

Z granicami so znauva velki problemi vōvdarili. Depa, nemo zdaj od migrantaj nika pisali. V ene bole davne granice v časi nutstauipimo. Kakšiva dva mejseca nazaj je reka Mura na brejg stari čunaklin prinesla. Voda se je zdignola, na brejgi pa aj bi senzacija ostanola. 11 mejtrov dugi pa skur 4 tone žmeten rastov čunaklin je nagnauk medije vküper »pauzvo«. Arheologi so najprva pripovedjali, ka prejk 3000 lejt star čunaklin je vō iz vode prišo. Takše se ne zgodi viskši den, lidge so ga ne velke ojdlj gledat. Falajčke lesa so v Merko v Miami odnesli. Tam so v laboratoriji analize naprajli. Senzacija je malo menjša gratala. Granica v časi je bole skrak nas prišla. Analize so prajle, ka nin po leti 1500 so čunaklin naprajli. Un aj bi eden od dvej biu, na steraj je indasvejta mlin na Muri plavo. Eške tadale pa za njega vala, ka na rokau je teseni biu, žaga se ga je nej teknola. S tapačami so ga vōdubli, ga z njimi tesali. Kcuj tomi trbej prajti, ka takšen čunaklin, steromi skrak Mure kump pravijo, se že duga lejta v muzeji Murska Sobota leko pogledne. Čunaklin ali kump v enoj velkoj grabi skrak Sobote ostane potopleni. Če dugo na zraki ostane, raznok spadne. Čakalo de se, ka pejnezi vküper pridejo pa ga konzervejrati začnejo. Gvüšno, ka svoje mesto njemi nin najdejo, ka lidge do ga leko vidli. Kaulak 6 lejt de trbelo, ka vse se zgotovi. Skur pa se je 34. festival filma Liff v Ljubljani zgotovo. Festival, steri vsikšo leto pod Srebrni brejg filme pripela, steri samo v Ljubljani ne ostanejo. Festival Liff vse vekšo brigo za tau ma, ka filmi kaulak po cejloj Sloveniji ojdi. Ka je nej politika mogla naprajti, tau kultura dela. Od decentralizacije pripovedjamo. Od toga, aj se ne godi vse samo v centri. Ta krapla v maurdje centralizacije dun neka pozitivnoga leko prinese.

Srebrni brejg trno dobro vej, ka centralizacija znamenüje. Za vsikši brejg kaulak Ljubljane skur vsikši vej, od njega pa samo domanjji lidge pripovedjajo.

Miki Roš

Nej so jih smeli gledati v oči

Sobočanka Nataša Brulc Šiftar je vküper z možom Vitojom v začetki meseca septembra bila v Afriki, in tau v dvej rosagaj, Ruandi in Ugandi. »Potovala sva skur dva kedna in tau z agencijo Ravbar. Vodo nas je naš slovenski vodnik Peter, trnok fajn človek z dosta znanja, tak ka nam je bilau rejsan lepau. V obej rosagaj pa smo meli ške lokalnoga vodnika. Od enoga do drugoga kraja pa smo se vozili z enim malim busom, steroga je vozo šofer z imenom Sula,« je prva raztolmačila sogovornica in cujdala, ka je vküper z vodnikom v Afriko vandriavalo 15 Slovincov.

S fligarom so prva leteli do Istanbula, od tam pa naprej do Kigalija, glavnoga varaša Ruande. V tom rosagi se je leta 1994 zgauto genocid, vej pa je bilau v cajti od 7. aprila do sredine julija bujtih okauli en milijon lidi: »Varaš je rejsan čisti, nema pa kakših ekstra znamenitosti, na žalost samo muzej genocida, steroga smo si poglednoli tudi mi. Ovak pa rosag živi dosta od toga, ka izvaža kavo, vej pa velke industrije nemajo. 75 procentov lidi, tak je tudi v Ugandi, je samooskrbnih, se pravi, ka sami pripauvajo vse tisto, ka nücajo za svoj žitek.«

S svojim busom so se pomalek vozili po poštijaj, stere so trnok lagve, vej pa jih je menje kak 10 procentov asfalteranih: »Za ene poštijje sploj ne moreš praviti, ka so poštijje. V Ruandi smo gnauk za osem kilometrov ponücali več kak vöro, pa tudi ovak smo se več kak 40 kilometrov

na vöro nej mogli pelati. Vmejs smo bremze skörili, pa smo mogli tri vöre čakati, ka jih je šofer vöminiu.« Pauleg toga ka so na konci in na začetki poti spali v

Čiglij jo je bilau straj, je vseeno šla prejk 160 metrov dugoga mosta.

hoteli, so spali ške v šatoraj, največkrat pa v počitniški ramaj, lodžaj: »Leko povem, ka je vsepovsedi bilau čisto pa napravleno po evropskih standardaj. So pa lastniki nej domanji

Z možom Vitojom sta se pokej pala na Ekvatori.

lidgé, liki v glavnom tihinci.« Tudi z gestijom so bili v glavnom zadovoljni, vej pa so geli »dosta sadja, paradajz, steri raste na drevji, pa zrankoma djajca na gezero in en način. Pauleg zajtrka smo meli v ceno aranžmaja vključene ške štiri večerdje pa dva obeda. Tü smo dostakrat picoko-

vo, goveje pa kozje mesau z dosta zelenjave geli. Tiste dneve, gda smo nej meli vnaprej zgučano, pa je naš vodnik znau, gé mo se stavili, pa smo za par vör v kakši krčmi gesti že naprej naraučili. Gda smo ta prišli, smo ponavadi ške furt mogli čakati, ka je nej bilau ške vse krejdi. Nej smo bili aklavi, ka smo daubili, smo pogeli.«

V džungli, velki gauški, narodnoga parka Nyungwe so se nad krošnjami drejv šetali po 160 metrov dugom jeklenom (acél) mosti. »Ge mam straj pred višino, ali sam vseeno prišla prejk, čiglij se mi je vse fejest hujčkalo.«

V ruandski džungli je živela tudi znana merkanarska zoologinja Dian Fossey, stera je tü proučevala gorile. Leta 1985 jo je neške bujo in je pokopana pauleg svojih goril: »Mi smo tü nej šli gorile gledat, liki sledkar v Ugandi, tau pa zatau, ka v Ruandi skur dvakrat drakše košta tau, ka te pelajo do go-

oči, pa ka se ne smejmo teknoti njihovoga gestija. Če pa pride gorila do tebe in se te tekne, jo ti ne smeš nazaj prijeti. Raztalani smo bili v dvej skupini. Tri vöre prva kak mi so šli na breg, so pred nami šli že trije domanji lidge gledat gé so

Nataša v družbi mladih Afričanov

gorile, vej pa se one furt selijo. Vsakšo nauč spijo na drugom konci, gor na drevdji. Mi smo meli srečo pa smo jih že brž najšli. V brej je trbelo titi samo kakše pau vöre. Trnok lepau je bilau. V toj držini jih je bilau okauli 14, pa smo tak kakšo vöro leko ostali tam in jih gledali,« je povedala Nataša Brulc Šiftar in raztolmačila, ka je njau ena gorila prijela za gvant, tak ka je spadnola: »Pravli so mi, ka naj se ne genem. Srce mi je trnok fejest začnilo kučti, ali gorila je odišla vkraj, tak ka se mi je nika lagvoga nej zgaudilo.«

Po obiski goril so šli prauti vulkanskomu jezeri Bunyonyi (pravijo njemi najlepše jezero na sveti), stero ma 29 malih otokov: »Večina tej otokov je naseljenih. Tam so nas po tri ali štiri djali v drvake, lesene čonakline, pa smo mogli veslati. S sebov smo meli gvant za dva dni. Stavljali smo se na otokaj. Na enom od nji je tudi zdravstveni center za tropske betege, v sterom se včijo tudi študenti iz Slo-

venije. En keden prva kak smo mi prišli, so naši študentje glij odišli domau.« Po tistom ka se je fejest vlejo dež, so jih preselili v velki motorni čonakli, steri jih je odpelo na otok, na sterom so te po tistom, ka jim je mama Bena sküjala ve-

čerdjo, prespali v šatoraj. Zadnje dni potovanja so gorziskali ške narodni park Kraljice Elizabete, gé so vidli vsefele divje živali, od podvodnih konjov, bivolov, antilop, slonov, edino levov nej: »Spali smo na raubi toga nacionalnoga parka, v šatoraj, steri pa so nej bili na zemlej, liki gor na kolaj, ka nej bi do nas prišle živali.« Na kanali Kazinga, steri je naravna povezava med jezери George in Albert, je dosta živali, stere pridejo sé pit vodau: »Cejlj den smo se s čonaklinom vozili po tom kanali in smo te vidli tudi največkšoga afriškoga kuščara, krokodile, podvodne konje in slone, steri so se kaupali. Bilau je tudi dosta raznih ftičov,« je ške cujdala Nataša Brulc Šiftar, stera vüpa, ka de mela ške gda priliko, ka de v Afriko, vej pa ji je té kontinent trnok pri srci.

Silva Eöry
Kejpi osebnj arhiv
Nataše Brulc Šiftar

PREKMURJE

Martinje in Hodoš

Člani Kulturno-umetniškega društva Srebrni breg Martinje so vküper z vaščani pripravili literarni večer, na sterom je Lojze Kozar mlajši, s sterim se je pogučavo Srečko Kalamar, predstavo svoje literarno delo, stero nosi naslov V nebo. V njem piše o žitki in deli božjoga služabnika Alojzija Kozarja, steri je gorraso v Martinji. Delo je sestavljeno iz trej knjig. Prva nosi naslov Srebrni deček, v njej pa avtor piše o detech lejtaj in mladosti Alojzija Kozarja. V drugi knjigi Zlati pastir bralci spoznajo odraslo življenje in delo božjoga služabnika, v tretji knjigi, stera nosi naslov K luči, pa je prikazano dogajanje na zemlji in v nebesaj po smrti Kozara starejšoga. Evangeličanska cerkvena občina (ECO) Hodoš, stera je druga najstarejša cerkvena občina v Sloveniji, letos slavi 240-letnico svojoga delovanja, pauleg toga pa mineva 180 let od blagoslovitve cerkve in 150 let od smrti duhovnika Janoša Kardoša, steri je biu v cajti, gda se je cerkev zidala, farar na Hodoši, gé je tüdi pokopani. Pred dnevi so v hodoški cerkvi pripravili svečano bogoslužje. Zbrane je prva nagučo domanji duhovnik Peter Andrejčak, steri je po tistom vküper z Jano Kerčmar, duhovnico ECO Gornji Petrovci, in Simono Prosič Filip, duhovnico ECO Gornji Slaveči, vodo oltarsko slüžbo. V predgi pa sta vörnike nagučala Miloš Klatik, upokojeni generalni püšpek Evangeličanske cerkve augsburske veroizpovedi na Slovaškom in Oliver Nagy, duhovnik ECO Dolne Saliby, tüdi s Slovaške. Po očenaši in blagoslovi slovenskoga evangeličanskoga püšpeka Leona Novaka so pred cerkvijo odkrili ške dve spominski plošči.

Silva Eöry

25 LEJT VKÜPNOGA SPOMINA V SOMBOTELSKI UTRINKAJ

4. novembra 1998 je mejla prvi djilejš prva slovenska narodnostna samouprava v Somboteli. 25 lejt kisnej, djenau na té datum smo se Slovenci z glav-

»Kelko kraplic, telko lejt« - Slovenci v Somboteli se 25 lejt padašivajo, 25 lejt vküper slüšijo.

noga varaša Železne županije znauvič zbrali v svojom kvatejri v centri Sombotela, ka bi svetili svoj kraugli jubilej. Tau je letos nej biu prvi takši svetek, 26. augustuša, v toplom, sunčnom vrejmeni smo se pred slovenskov izov v Škanzeni, pod lipov že spominjali na svoj preminauči frtau stoletja. Te so leko naše kotrige v roké vzele »Kroniko«, v šteroj sta urednika vküppobrala 320 kejpov s cajta med letoma 1998 pa 2023.

Dobre tri mejsce po prvom djilejši nauve lokalne narodnostne samouprave, 25. januara 1999 smo v Somboteli stvaurili eške Slovensko kulturno društvo Avgust Pavel, od tistoga mau sta dve organizaciji vküper držali više 350 programov. Med njimi je biu letošnji jubilejni svetek 4. novembra tö, na šterom smo se oprvim z ednominutnov tüüčov spominjali na tri pokojne člane, šteri so mrli v preminaučom leti (Cserpnyák Antalné Mária, dr. István Pintér in Horváth Istvánné Mária). Radi pa smo bili, ka smo dobili dva nauva člana.

Tau srečanje je zatok ovaško bilau, ka smo si poglednili eden enovörn film z imenom »Sombotelski utrinki 1998–2023«, šteroga so vküpposta-

vili novinara Ibolya Dončec pa Dušan Mukič in snemalca Géza Doma pa László Sefcsik. Uni so vsi (bili) sodelavci televizijskoga magazina Sloven-

ski utrniki in so vsi kotrige sombotelskoga slovenskoga društva tö.

Vküper smo se spominjali na »lejpe stare čase«. Vsikši je z veseldjom najšo sebé, svoje držinske člane ali žlato pa padaše na več kak dvajsti lejt stari filmaj. Vidli smo, kak brž je taodletelo tej petdvajsti lejt, pa kak smo inda svejta eške mladi bili. Vidli smo dosta takši poznani obrazov tö, šteri so té film več nej mogli vküper pogledniti z nami.

Mali dar Sombotelske slovenske samouprave s filmom, šteri ostane kak spomenek o preminauči 25 lejtaj.

Stari keipi so pokazali, ka smo se 11. januara 1999 prvo paut srečali v iži varaške samouprave, gde se mladi pari ženijo. Tistoga leta smo se oprvim odpelali v rojstno vés Avgusta Pavla, na prekmursko Cankovo, s šterim lüstvom se

že petdvajsti lejt padašivamo. Že v prvom leti smo gorpoiskali Slovence v Pešti tö.

Na filmi smo vidli vsefelé krajine, štere smo gorpoiskali v Sloveniji: od Prekmurja pa Štajerske, prejk Koroške, Gorenjske pa Primorske, do Notranjske pa Dolenjske. Vsikdar smo si poglednili cerkve našoga patronuša svetoga Martina, vcuj pa eške najvejške kulturne pa naravne znamenitosti tiste krajine. Na prvoj prauški

tobágyi, gde so mogli v petdeseti lejtaj trpeti vöodpelani z našoga Porabja tö. V domanjo krajino smo se ranč tak dostakrat napautili in gorpoiskali slovenske vesnice.

V petdvajsti lejtaj se je v Somboteli dostakrat čüla muzika. Že v prvom leti je pri nas igro porabski fudaš Laci Korpič, več goslarov s Prekmurja pa je volau delalo na slovenski fašenski balaj. Na naši oblejtnicaj so spejvale pesmarce s

Sodelavci televizijskoga magazina Slovenski utrinki so vküppostavili eden enovörn film, šteri nutpokaže 75 programov s časa med letoma 1998 pa 2023.

so nas v Maribori gorpriajali püšpek dr. Jožef Smej, s šterimi smo se leko po domanje pa vogrski tö pogučavali. V Idriji smo se spistili v rudnik živo-

Števanovec pa Varaša, de sta pa gorstaupila Mejšani pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Sinika in Komorni zbor iz Monoštra tö. Na dosta programaj so spejvale domanje Sombotelske spominčice, štere so se rade gledale pa poslüšale na filmi.

Sodelavci Slovenski utrinkov so v ednovörnem filmi nutpokažali kejpe s 75 programov. Na konci jubilejnoga svetka je vsikša držina dobila eden klüček (pendrive) za spomenek: malo leseno škatülo s filmom so leko domau odnesli. Na domanjom mašini gda koli leko poglednejo film in ga pokažejo svojim mlajšom pa vnükom ranč tak.

Mabiti pa mladina tö dobi volau za tau, ka bi začnila ojeti med Slovence, ki v Somboteli že petdvajsti lejt skrb majo na svoj gezik in kulturno erbo, štero so s sebov prinesli z male krajine pri šurkoj Rabi.

-dm-

PISALI SMO PRED 30. LETI

V 23. številki časopisa Porabje, stera je vöprišla 18. novembra 1993, je na 3. strani Ernest Ružič piso o manjšinskem šolstvu: »4. novembra so se v Budimpešti zbrali predstavniki manjšin, predvsem predsedniki narodnostnih zvez in na državnem pedagoškem zavodu obravnavali nacionalni šolski program. Na Madžarskem so letos sprejeli tudi novi šolski zakon. Uveljavljati ga bodo začeli z naslednjim šolskim letom, do tedaj pa morajo pripraviti vse potrebno za njegovo uresničevanje. Sem sodijo tudi narodnostni programi, zato je strokovni organ Ministrstva za šolstvo pripravil koncept, ki zajema tudi narodnostno šolstvo. Razprava v Budimpešti je pokazala, da manjšine s tem konceptom ne soglašajo, ker zelo površno in pomanjkljivo obravnava narodnostno šolstvo. Gre v bistvu za učni načrt, v katerem bodo že nadrobneje opredeljena načela manjšinskega pouka, torej kako bodo poučevali jezik in kako ostale predmete, bodisi v dvojezični ali drugi obliki. Predstavniki manjšin so v Budimpešti menili, da mora bodoči učni načrt upoštevati specifične potrebe posameznih manjšin. Kajti že doslej so te razlike bile in zagotovo bodo morale ostati tudi v bodoče. Vsekakor pa bi se morali nekaj iz zgodovine manjšin učiti in naučiti tudi madžarski učenci, tako zgodovine manjšin, ki živijo na Madžarskem, kakor o Madžarih izven Madžarske. Porabski Slovenci, ki so s sedanjimi razmerami v narodnostnem izobraževanju nezadovoljni, si bodo skupaj z ostalimi manjšinami, povezanimi v Okrogli mizi, prizadevali zlasti za tako obliko narodnostnega pouka v osnovnih šolah, ki bo zagotavljala večjo učinkovitost. Kajti zdaj imajo v resnici enojezično madžarsko šolo, v kateri je slovenski jezik le predmet na prezahtevnem nivoju, v nižjih razredih pa je nekaj elementov dvojezičnosti pri dveh predmetih: spoznavanju narave in družbe in pri glasbeni vzgoji. Pred leti so imeli nekaj dvojezičnega pouka tudi pri zgodovini v višjih razredih, medtem ko so zdaj to obliko opustili. Porabski Slovenci si bodo prizadevali za tak učni načrt, ki bo zagotavljal osnovnošolcem, da se naučijo več materinščine kot sedaj. Kazalo pa bi sprožiti tudi pobudo za spremembe v Monoštru, kjer imajo zelo malo slovenskih otrok pri pouku materinščine, ker jih starši vpisujejo k nemškemu jeziku. Monošter namreč ne sodi uradno med dvojezične kraje, zato je potrebno otroke posebej prijavljati k pouku materinščine.«

BREZI VOLÉ JE DELAVEC NEJ DELAVEC. Pod

tem naslovom je Zvejrina Anuška iz Števanovec, stera je cejli svoj žitek bila sobolica (šivilja), etak pripovedala Katarini Hirnök: »Prva ala, ka sam zašila, je moja zdavenska ala bila 1947. leta. Te sam bila 23 lejt stara. Pa od tistogamau vsigdar šivam. Sprvoga tak na črno sam šivala, dapa sletkar že papire sam dala naprajti. Zato, ka bojala sam se, ka de me stoj taužo. Pa etak zdaj že penzijo tü mam.« Kak ste se navčili šivati? »Dja sam s takšoga roda. Moja mati je vejdlja

šivati, mejla je dvej sestre pa one so tü šivale. Mi smo takši, ka ka vidimo, tisto zašijemo. Če mena stoj edan tjejp pukaže, dja s tistoga tjejpja zašijem gvant. Vzemam edno krajdo pa vönamalam, kak stoj tejlo ma, pa tak dja te zašijem. Vse fela šivam, ka je žensko, lače, kaput, tjikle, ka ranč trbej. Zdaj že dvej šivilave z vnukinjjo Moniko. Ona se tü za sobolico štje vönavčiti. Eden tjedan je v šaula, drüdjji tjedan pa pri meni se vči šivati. Ona stau-pi na mojo mesto. Dja zdaj že tak samo na rejdkji šivam. Prvin sam dosta šivala, dapa od tistogamau, ka je mauž mrau, že menja. Zato, ka nejmam cajta. Mladim pomagam pri kravi. Zdaj že skurok ranč nej vrejdo šivati, ka je platno sploj drago. Prostiti telko ne smejm, ka bi mena vrejdo bilau, tak te bole ne šivam drudjim, samo za domanji tau. Prvin bola vrejdo bilau, ka pejnaz več vrejdjan bijo. Lüstvo bola pejnaze melo kak zdaj. Tistoga reda sam puna bila dela. Zdaj že samo bole starejši nosijo k meni šivat, mladina nej.« Tau ste prajli, ka vaš zdavenski gvant je bijo prvi gvant, ka ste ga šivali. Nej ste se bujali, ka se vam ne posreči? »Nej sam se bujala. Zato, ka mi smo takši, če kaj fejst ščemo, te tisto dučas šivamo, ka je nej dobro. Dučas sam probala pa šivala, ka se je nej posrečilo. Po tistim sam štja dosta zdavenski gvantov zašila. Cejla krajina k

meni odla. Sto se je te cajt ženo, vsakšuma sam dja šivala. Zdavenske gvante sam na eden papir mejla gora namalano, pa tak so si vöparbirali, steroma ka se je vidlo. Eden tjedan sam šivala na eno gostüvanje. Mogla sam delati, zato ka je mauž brezi dela bijo. S tejm sam si pejnaze slöjžila na tjünjo pa na gvant. Prvin baukše bilau sobolicam, zato ka so mele delo. Zdaj ne vejm, kak de šlau. Lüstvo gvant že bole v bauta tjiüpüva. Prvin sam sama bila sobolica v tau krajini. Zdaj že pet, šest se je vönavčilo. V Varaša si delo ne najdejo, doma pa skur nej vrejdo šivati za davka volo. Če bi nej v penziji bila, te bi na mejsec skur petdjezero forintov mogla plačüvati davka. Dja za eno alo 200-300 forintov prosim, s tauga bi pa težko vöplačala davek. Več neščem pa ranč ne smejm prositi, zato ka bi lüstvo tau prajlo, etak ščem obogatiti. Zato pa Monika si že tak brodi, ka de se tadala včila za bautuša pa se nede s šivlanjom tadala mantrala.» Vidim, ka dva mašina mata, enga nauvoga pa enga staroga. S serim šivata vi? »Dja s starejšim, dekla pa z nauvim, zato, ka dja sam se k tistoma vcujzela. Skur petdeset lejt je dojšlo, aj se vcujzemam. Šivati je meni nikdar nej bilau trüd zato, ka rada sam šivala. Če bi nej mejla volo, te ranč bi nej delala. Človak aj bola takšo ne dela, k steroma nejma volé, zato ka brezi volé je delavec nej delavec. Zaman se stoj na papiri kaj navči, če nejma volo s tistim delati.« Dobili ste takšo delo, ka je broditi trbelo, kak zašijate? »Broditi si vsigdar trbej, zato ka človek naletja kaj zapravi. Če kaj tavrejžem, s tistim že nika ne vejm delati. Človek pamat sploj tam mora meti. Zato, ka lüstvo zvekšoga ranč telko platna tjüpi, ka na gvant trbej. Dapa najbolje težko za tüčne ženske šiva človek. Za takšo ženo, stera je tenka, za takšo naletja šiva, zato ka na nej dobra stodji gvant.«

Šaularge 7. razreda gorenjeseniške osnovne šaule so za nalogo dobili naj predstavijo svojoga prijatelja ali svojo prijateljico. Kristijan Mižer je etak zapisal: »Imam več prijateljev. Enega izmed njih bi rad predstavil. Je tako visok kot jaz. Ima rjave lase in oči. Nosi čisto in lepo obleko. Star je 13 let. Sošolca sva. Prejšnja leta se je dobro učil. Letos dobiva tudi slabše ocene. To se dogaja tudi meni. Zelo rad bere. Zanimajo ga zgodovinski in fantastični romani. Lepo poje. Je član več krožkov. Zelo rad se igra, kolesari. Ko je šola, sva ves dan skupaj. Večkrat se prepirava, potem pa komaj čakava, da se pobotava. Takšen je moj prijatelj.«

Vküppobrala Silva Eöry

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Adventno senje v Somboteli

Dva kedna nazaj je še več kak dvajsti stopinj toplo bilau, zdaj pa že od tauga leko štemo, ka vse baude na adventnom senji v Somboteli. Malo je špajnsno, depa gnesden že tašo vrejmen mamo, pomalek tak baudemo kak v Avstraliji, ka mo na božič v kratki lačaj leko odli. Že dosta lejt nega snega, vüpajmo, ka letos bejli baude božič, tau gvüšno, ka bi lepši biu. Če nej, te ostanejo adventne svejče pa posvejti, od steri mo božično razpoloženje meli.

Letos od 24. novembra do 23. decembra baude adventno senje v Somboteli, gde de se na petdeseti stolnicaj vsefele dobrot odavala. Baudejo küjeno vino, čaj, langaš pa vse drügo, ka mora biti na ednom takšom senji.

Z zabavnimi programi so mislili na najmlajše tö, več taši skupin pa ansamblov de nastopilo, steri do nje zabavali.

Po 4. decembri, na avtobuse, steri redno vozijo, petdeset mejtrov duge lance obejsijo, steri do vsefele barvaj svejtli. Dotejgamau nej bilau, zdaj baude Miklaužova iža s kaminom, s fotelom, z omaro pa s knjigami, stera si mlajši leko posaudijo za adventni čas. Baude edna lesena lada, kama mlajši vse želje nutra leko ličijo, štere na papir napisano s seuv prinesejo. Pa baude še edna velka stejna iz posvejtv LED, gde do se pravljice vrtele. Pride Miklauž tö s Finske, s sterim se mlaši 7. decembra leko srečajo ob 17. vöri.

Pa če bi še tau vse nej dojšlo, baude eden mali cug, steri de mlajše od adventnoga sejma do panoramskoga kolesa vozo cejli den.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Sestel se je vrh koalicijski strank

Potem ko je predsednik slovenske vlade Robert Golob napovedal, da je nastopil čas za začetek razprav o rekonstrukciji vlade, pri tem pa ni izključil tudi možnosti zmanjšanja števila ministrstev, so o tem razpravljala vodstva koalicijskih strank. Sestanek je bil konstruktiven, spoštljiv, občasno analitično-kritičen, je dejal premier Robert Golob in dodal, da so se strinjali, da je ta koalicija »edini branik pred tem, da ne zdrsnemo spet v stanje, ki ga ne želimo«. Poudaril je, da »živimo v časih, ki nas resno preizkušajo«, in čeprav na pojavljanje kriz, kot so vojna v Ukrajini, energetska kriza in poplave, ni mogoče vplivati, se lahko nanje odzivamo. Mogoča rekonstrukcija vlade je eden od načinov, kako se nanje odzivati, je dejal Golob, a tokrat o tem – v nasprotju s prvotnimi napovedmi – niso govorili. Pozneje je v odgovoru na novinarsko vprašanje še dodal, da bodo ministrski sedeži, ki so trenutno prazni, popolnjeni v zakonskih rokih, najverjetneje do konca meseca. Predsednica SD Tanja Fajon je dejala, da so na vrhu opravili iskren in izčrpen pogovor: »Strinjali smo se, da je ta koalicija edina mogoča koalicija. Na tem bomo gradili naše odnose in delovanje vlade. V tem letu in pol smo naredili dobre rezultate, a jih včasih ne znamo predstaviti, kot bi si želeli.« Izpostavila je, da so se posvečali energetskemu področju in cenam, sanaciji po poplavah, spoštljivosti v družbi. Koordinatorica Levice Asta Vrečko je dodala, da so v stranki s sestankom zadovoljni, in zagotovila, da ostajajo »trdni partnerji v koaliciji, saj stojimo za zavezami, ki smo jih ob nastopu vlade dali ljudem«. Nesoglasja ali odprta vprašanja so, je priznala, ob tem pa poudarila, da je prav, da jih rešujejo na takih pogovorih, kot je bil tokratni.

SLOVENSKI IN MADŽARSKI AVTORJI O DVOSTRANSKEM MANJŠINSKEM SPORAZUMU

Skoraj natanko pred 31 leti, 6. novembra 1992, sta takratni slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel in madžarski zunanji minister Géza Jeszenszky podpisala *Sporazum o zagotavljanju posebnih pravic slovenske narodne manjšine v Republiki Madžarski in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji*. Sporazum je bil nekaj posebnega, saj sta v 90. letih 20. stoletja državi med prvimi dali pobudo za sodelovanje v interesu varovanja narodnih manjšin, dogovor pa je tudi jasno določil kolektivne pravice obeh skupnosti. Od tedaj je že 18-krat zasedala Slovensko-madžarska manjšinska mešana komisija, ki vseskozi spremlja uresničitev določil sporazuma. Pred njenim napovedanim letošnjim zasedanjem velja opozoriti na publikacijo iz leta 2018.

Pri budimpeštanski založbi L'Harmattan je ob 25. obletnici podpisa sporazuma izšla monografija *Bilateralni sporazumi kot oblika urejanja varstva narodnih manjšin v slovenskem jeziku*, v letu 2019 pa še istovetna knjiga v madžarskem jeziku. Urednika monografije sta bila nekdanji direktor Inštituta za narodnostna vprašanja (INV) Miran Komac in sodelavec madžarskega Inštituta za raziskovanje manjšin (TKKI) Balázs Vizi, izid knjige sta med drugimi podprli tudi obe navedeni ustanovi. Predgovor monografije na 350 straneh je prispeval nekdanji slovenski veleposlanik v Budimpešti Ferenc Hajós, ki je skupaj z Miranom Komacem in kasnejšim direktorjem INV Mitjo Žagarjem leta 1992 pripravil slovenski predlog osnutka za dvostranski sporazum, ki ga je madžarska stran sprejela brez večjih sprememb. V prispevku je avtor podčrtal, da sta se Slovenija in Madžarska že leto po vzpostavitvi diplomatskih odnosov dogovorili, da skleneta sporazum o varstvu narodnih manjšin, je pa opozoril, da je vsak sporazum vreden toliko, kolikor se njegova določila v vsakdanjem življenju uresničijo. V nadaljevanju je monografija razdeljena na štiri vsebinske sklope, ki sta jih urednika sistematično razporedila od prikaza dvostranskega akta samega do

refleksije njegovega pomena in učinkov za obe manjšini. Prvi razdelek s tremi prispevki govori o praktičnem (političnem in pravnem) ter teoretičnem vidiku dvostranskih sporazumov. Avtorica Petra Roter se je osre-

stvu manjšin v obeh državah. Miran Komac predstavlja sistem manjšinskega varstva v Sloveniji in se sprašuje: ali je bilateralni sporazum izšel iz slovenske ureditve, ali je slovenski model narodnomanjšinskega varstva

narodnostne skupnosti, ki so sodelovali na zasedanjih slovensko-madžarske mešane komisije, in predstavila odmeve na zasedanja v časopisu Porabje. Sogovorniki so spregovorili o temah, ki so se skozi čas pojavljale na zasedanjih, poudarili pomembnost dosežkov na različnih področjih in opozorili na nerešene probleme. Raziskovalec madžarske narodnosti v Sloveniji Attila Kovács v prispevku prav tako predstavlja pogled pripadnikov skupnosti na dvostranski sporazum na podlagi intervjujev z nekdanjimi predsedniki madžarske krovne politične organizacije, obravnava pa tudi odzive v madžarskih manjšinskih medijih v Sloveniji. Izpostavljeni sta bili temi izobraževanja ter gospodarstva oziroma infrastrukturnega omrežja.

Na koncu monografije je obsežna priloga, Miran Komac in Attila Kovács sta iz različnih virov zbrala zapisnike vseh zasedanj slovensko-madžarske manjšinske mešane komisije in jih urejeno, opremljeno z opombami, tudi objavila. Opozarjata na kar 119 odstopanj med zapisniki v slovenskem in madžarskem jeziku. Monografija prinaša še celotno besedilo dvostranskega sporazuma iz leta 1992 oziroma zemljevida z demografsko podobo obeh obmejnih manjšin. Knjiga predstavlja simultano obravnavo posebnih narodnomanjšinskih pravic v dveh sosednjih državah, podobnega dela do takrat na Slovenskem še ni bilo. Monografijo so napisali raziskovalci, ki prihajajo iz različnih disciplinarnih okolij, kljub temu pa ima delo skupen terminološki imenovalec. Čeprav je knjiga izšla pred petimi leti, predstavlja poučno branje pred vsakokratnim zasedanjem medvladne manjšinske mešane komisije. Pričujoča predstavitev pa je aktualna tudi v luči dejstva, da so 30. obletnico podpisa obravnavanega dvostranskega sporazuma letos maja z udeležbo predsednikov obeh državnih zborov zaznamovali prav v Monštru.

*Dušan Mukič,
sodelavec Inštituta
za narodnostna vprašanja*

Medpodročna izdaja izpred petih let predstavlja sistematično zbrano in dokaj celovito zapis dvostranskih odnosov med Slovenijo in Madžarsko pri varstvu manjšin.

dotočila na prednosti in slabosti takšnega načina upravljanja manjšinskih vprašanj, posebno pozornost pa namenila vlogi manjšinskih skupnosti v okviru sklepanja in uresničevanja dvostranskih sporazumov. Mitja Žagar obravnava interpretacijo pomena manjšin v meddržavnih stikih, kot pozitivne primere navaja dvostranske manjšinske sporazume med Avstrijo in Italijo, Dansko in Nemčijo ter ne nazadnje Slovenijo in Madžarsko. Opozarja, da so tovrstni sporazumi ob globalnih, kontinentalnih in regionalnih političnih ter pravnih dokumentih viri, ki določajo mednarodne okvire in standarde manjšinskega varstva – in sicer s kolektivno dimenzijo. Tretji prispevek v tem sklopu je delo Balázsa Vizija, ki podaja pregled razvoja dvostranskih sporazumov o zaščiti manjšin, obenem pa odpira vprašanje zakonitosti enostranskih ukrepov matičnih držav. Študija na osnovi mednarodnih dokumentov analizira odgovornost države v zvezi z zagotavljanjem manjšinskih pravic ter na kratko predstavlja značilnosti temeljnih pogodb, sklenjenih med Madžarsko in sosednjimi državami. V drugem tematskem sklopu avtorja Miran Komac in Imre Szilágyi v ločenih prispevkih osvetljuje pomembne razlike med načini in pristopi pri var-

nastal kot rezultat tega sporazuma in ali je mogoče izmeriti neposreden vpliv sporazuma na življenje pripadnikov manjšin. Imre Szilágyi medtem razpravlja o t. i. madžarsko-madžarskih odnosih, ki so se po političnih spremembah pokazali v treh glavnih zunanjepolitičnih ciljih: povrnitev suverenosti države in vstop v evroatlantske integracije, postavitve odnosov s sosedmi na nove temelje in varstvo manjšinskih pravic zamejskih Madžarov. Po mnenju avtorja ni naključje, da je bilo doseganje teh ciljev najuspešnejše prav v madžarsko-slovenskih odnosih. V tretjem vsebinskem sklopu je razprava Romane Bešter in Janeza Pirca, ki predstavljata delo slovensko-madžarske manjšinske mešane komisije prek analize zapisnikov zasedanj komisije med letoma 1995 in 2016. Avtorja analizirata teme v devetih vsebinskih sklopih: izobraževanje, kultura, mediji, raba jezika, političnoupravno področje, prometna infrastruktura, gospodarstvo, znanstvenoraziskovalno delo in versko področje.

V zadnjem tematskem sklopu so prikazani učinki dvostranskega sporazuma skozi oči pripadnikov manjšin. Porabsko-slovenska raziskovalka Katarina Munda Hirnök je opravila intervjuje z voditelji slovenske

Lepi večer s knjigami

Kulturno društvo Srebrni breg iz Martinja je v nedelo 5. novembra 2023 pripravilo eden lep večer, na šterom so bile nupokazane tri nove knjige. To trilogijo z naslovom V nebo, je napiso Lojze Kozar ml., šteri je bil rojeni v Martinji, zdaj pa že dugo let dela kak župnik v Odrancih.

bili vörn pa dobri lidje. Poleg toga je še dosta drügoga tũ delo. Najbole ga pa poznamo po tom, ka je dosta lep knjig napiso. O pokojnom Alojziji Kozari, šteri se zdaj zove Božji služabnik, pa o novi knjigaj, nam je dosta lepoga povedo Lojze Kozar mlajši, šteri je te lepe knjige

leko čũli tũ dosta lep pesmi. Na začetki so štirje glasbeniki iz Martinja zaigrali eno lepo pesem. To igranje se je vsem preveč vidlo. Poleg nji je nastopo še mali Rafael z violino, te so pa še dve pesmi spevali mladi iz Martinja. Vmes smo leko poslušali malo originalnoga besedila iz novih knjig,

pa ji vsaki rad poslušša.

Na konci smo si na dvorišči Srebrne hiše, to je bila Campinova hiša, še malo spili pa si vzeli v roke domanje pecivo in vse drügo, ka so nam pripravile vrle vertinje. Vsega je bilo preveč dosta, tak ka je nej bil nišče lačen pa nej žeden.

Avtor Lojze Kozar in voditelj programa Srečko Kalamar

Glasbeniki iz Martinja

Tri knjige: Srebrni deček, Zlati pastir in K luči, nam pokažejo življenje in delo božjega službenika Alojzija Kozarja, šteri je bil ravno tak doma iz Martinja. On se je dosta trüdo za svoje vörnike, naj bi

napiso. Celi večer je vodo pa pitanja postavlo Srečko Kalamar, ki je znal prava pitanja postavlati, tak ka so vsi, šteri so prišli tisti večer v Srebrno hišo v Martinji, leko dosta lepoga čũli. Poleg lep reči so

ka naj vsaki čũje, ka je v tej knjigaj napisano.

Na konci so pa nastopili štirje domanji muzikanti, dva mladiva pa dva starejšiva, kak koli, ka so nej dugo nazaj začnili, pa ji že dosta lidi pozna,

Najbole vredno pa je bilo tisto, ka smo tisti večer leko lepoga čũli. Bole bogati na dũši smo leko šli domov pa gledali nebesno čũdo, severni sij, šteri se je tak lepo vüdo.

Ciril Kozar

Tišina: Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija; Murska Sobota: Društvo za humanistična vprašanja Argo, 2023

ODHAJANJA – ERNEST RUŽIČ

Odhajanja so pesniška zbirka našega rojaka Ernesta Ružiča, ki je v letu 2023 izšla posthumno. Bralce nagovarja z zanj značilno pesniško govorico in sporočili ter tudi z nekaj novimi mislimi in občutji.

Izdajatelja knjige se poklanjata spominu na svojega zvestega sodelavca.

V vsebinskem pogledu pričujoča knjiga zaokrožuje Ernestovo pesniško predstavljanje v knjigah in ponuja vpogled v zadnje obdobje njegovega pesniškega snovanja. V osnutku zbirke Odhajanja je Ernest pesmi razdelil v tri dele, naslovljene Pesmi, Peskovske pesmi in Vijolični soneti odhajanja. V pričujoči knjigi sta druga dva dela prevzeta nespremenjena, prvi del pa je razširjen s še ostalimi Ernestovimi neobjavljenimi pesmimi.

Ernestu žal ni bilo dano, da bi dočakal izid svojih zadnjih dveh literarnih del, ki ju je pripravljaj za natis, knjige memoarske proze in pesniške zbirke. To sta Na bregi trnina in Odhajanja.

(povzeto iz spremne besede urednika pesniške zbirke prof. Francija Justa)

Fortuna

V žvenketu besed
Sem zdrobil verz,
Ki me je odsanjal v zavest.

Pojdi čez polje!

Natrgaj cvetoče cvetje,
Poišči še modriš v zoreči pšenici.

Kozarca sta se podrgnila

Drug ob drugega in izpila pesem.
Fortuna te čaka v taverni
Na drugi strani Verižnega mostu.

Stoletja so se prekobalila,

Sto in več let je minilo,
Ko so zvonovi peli v Matjaževi cerkvi,
Orglar pa orglal – samo tebi.

Ura velikanka je čakala gong.

Pripravila Jana Balažič, pokrajinska
in študijska knjižnica Murska Sobota

... DO MADŽARSKE

V Gazi še sedem madžarskih državljanov

Potem ko je osem madžarskih državljanov s pomočjo madžarskega zunanjega ministrstva uspešno zapustilo Gazo in prislo na ozemlje Egipta, je v severnem delu Gaze ostalo še sedem madžarskih državljanov, je prejšnji teden sporočilo zunanje ministrstvo. Gre za brata in sestro z otroki ter njenega strica, ki so v najbolj ogroženem predelu Gaze. Da bi prišli v bolj varen južni del Gaze, bi morali prepotovati kakšnih 40 km, toda zaradi nevarnosti in pomanjkanja goriva se ne najde prevoznik, ki bi jih odpeljal do mejnega prehoda z Egiptom. Madžarsko zunanje ministrstvo si še naprej prizadeva, da bi rešilo svoje državljane. Prav tako posreduje v interesu talcev, med njimi naj bi bilo pet madžarskih oz. dvojnih državljanov. Zunanji minister Péter Szijjártó je za pomoč zaprosil katarskega kolego. Soltan Bin Saad Al-Muraikhi mu je obljubil, da ga bo takoj obvestil, ko bo prišel do morebitnih informacij o madžarskih talcih.

Podpredsednik vlade odgovoril

Podpredsednik vlade Zsolt Semjén, odgovoren za madžarsko nacionalno politiko, je odgovoril na vprašanje opozicijske poslanke Ágnes Vadai, zakaj madžarska vlada z več kot pol milijarde forintov podpira slovensko nogometno društvo, ki igra v drugi slovenski ligi. »Ali ne bi se našel za ta javni denar kakšen boljši namen,« je še vprašala Vadaijeva. Podpredsednik Semjén je podpredsednici stranke Demokrati forum očital, da informacije dobiva s spletnih portalov, kjer so lahko zavedljive. Madžarska vlada je ob 120-letnici delovanja NK Lendava podprla naložbe in nakup sredstev za nogometno akademijo, ki bodo namenjeni tudi športni vzgoji tamkajšnjih madžarskih otrok. Nogometna akademija bo prinesla tudi nova delovna mesta in s tem pripomogla k temu, da pripadniki madžarske skupnosti ostanejo in uspevajo na rodni grudi, je pojasnil Semjén.

EŠKE GNES K TAUJOJ KUČI PRIDEŠ

Po zimski vačaraj je lüstvo dosta vtjüpodlo, pripovedjalo, največkrat te, gda so goščice ali kukrco löjpali. Tašoga reda so vsefela vöspravlali, ka je kaj nauvoga, malo kakšne klajfe gučali. Pa te še prvin kak bi domau šli, so še malo postrašüvali eden drugoga. Največkrat z vragami, s čaralicami pa vsem tašim od koga se je lüstvo bojalo. Vsikši je tapravo, sto ka je vido, te še malo kaj vcujpravo, aj bola strašno baude, aj drüge še bola tapostraši. Na pa te potejm tak prestrašano se je lüstvo napautilo domau. Nej čüda, če kaj spraštjalo, skur so strjé nej dobili, dostakrat še od svoje tenje so se zbojali. Od te kmični večerov, od

Jolika Pozvegh dela pri Slovenskom radioni

vsega tauga, ka se je tašoga reda lidam skazalo, sem Jolika Pozvegh spitavo z Gornjega Senika. - *Jolika, ti si paulak pri cintori (pokopališče) bila doma, nej si se bojala, gda si vnoči domau odla?*

»Vejš ka, Karči, ge sem se strašno fejšt bojala, gda sem deklüčična bila. Zato ka smo dosta odli goščice lüpat, perge čejsat, kukrco lüpat, pa tam so vsigdar kaj tašo pripovedjali, ka je nas straj bilau. Mi, kak mlajši, smo vüje sir tam meli pa smo poslüšali, ka so tam pripovedjali, samo mi smo tau nej vedli laučiti, s toga kelko je istina pa kelko so nas postrašüvali. Zavolo toga sem se ge sir strašno bojala, najbola te, gda sem mimo cintora domau üšla. Gda sem v strokovno šaulo odla, sledkar pa v židano fabriko, gda sem popaudnevi delala pa v edenajstoj vöri sem domau prišla pa mimo cintora sem mogla titi, tau je bilau najbola strašno zame. Tačas ka so sausedge, kak Bedekna Marika pa Vankaške Eržika tö z busom odle, tačas je dobro bilau. Če so te nej bile, te je moja mama mogla gorstanti pa dojpridti do cerkve, gde me je vsikši den čakala,

zato ka tak fejšt sem se bojala.«
- *Tau je zato bilau, ka so te postrašüvali ali si ti ovak tö boječa bila?*

»Moja mama je tö sir dosta vse pripovedjala kaj tašoga. Moj oča

merko.

»Dosta vse se nazajspomnimo, depa djenau zato itak ne vejmo, po lejtaj pa še več pozabimo. Zdaj pa že na žalost več nega, koga bi leko pitali. Moja baba sir prajla, ka en krivičen krajcar, deset pravični tapotegne, tašo nikdar ne delajte, je nam večkrat svetila baba. Njeni oča je na Nemškom slüžo, tam je njema gazda sir pravo, gda konje pase, prvin kak bi kmica gratala, mora domau pridti. Gnauk je zaspo, kmica gratala pa na tau se je prebüdo, ka strašno igrajo pa spejvajo. On je golvseu na kobilo, stera se je prestrašila pa letejla domau. Gazda tau že naprej znau pa vanej na dvorišči svečeno vodau noso. Če bi gazda nej vanej biu pa njega bi nej dojzgrabu, te bi konj nutik v štalo leto na tiste male dveri, on bi se pa buju. Gazda samo sledik pravo, ka tau je zato tak bilau, ka sta gnauksvejta dva verta bila, paulak sta mela grünt, pa eden je nika prejk meje prišo gda je orau pa te sta se tejava pavdivala. Tisti steri je krivično napravo, tisti je svoje črejvle nutik v drugoma zemlau djau pa parsego, ka on na svojoj zemlej

Družinski kejp s starimi starišami

podje so tö dosta odli ponoči pa nekaj je sir nika vido, ka so potistim nam taprajli, mi smo se pa še bola bojali. S tauga kelko je istina, tau ne vejmo, depa nika zato geste, tau gvüšno.«

- *Dosta vse so prvin pripovedjali pa dosta vse smo že pozabili, škoda ka vse tau, ka se je tam čülo, niške nej dolaza-*

vejn zato, aj se ne bogim. Osemnajset lejt stara sem bila, gda nas je več šlau domau mimo cintora, velki snej je biu, še draut kaulak je lejpi bejli biu. Gnauk samo više cintora, kak

Zdavanjski kejp starišov

smo grünt meli, zaglednam nika nej vekšo kak en patrij, ka nika svejti, nika se žari. Ge sem drugim kazala, aj gledajo, ka oni mislijo, ka tam svejti, depa oni so nikanej vidli. Prvin so gučali, ka niši fajemanglinge so se večkrat skazali tü pa tam. Ge sem mislila, ka sem prepričana, ka tau moglo biti, kakšni stopaji so v snegej, depa tam je nikanej bilau, nikanej odlo. Tau je nikak februara moglo biti, pa te moj bratranec nikak na srejši juliüša se je buju, on je tö z nami biu, gda smo tisto nauč domau šli.«

- *Zdaj še ranč tak pripovejda lüstvo kak prvin, gda vküppridejo?*

»Zdaj se že tašo ne pripovejda, pri en kraji zato, ka že ne vörvejo, drugo pa tau, ka lüstvo več ne odi vküp, nega gde bi pripovedjali. Vsikši samo televizijo, tisto kišto, zije pa samo v tistim vördje, ka tam gučijo.«

- *Prvin so vejn tau tö bola znali, če se kaj skazalo ali se je senjalo, ka je tisto znamenüvalo.*

- V tejm, ka se senje pa če se kaj zgodi, ka tau ma niši pomen, ge v tejm tö bola vördjem. Sir so gučali, ka če se kaj stere, te

nika nede dobro. Moja baba pa mama sta se Ane zvale, moj bratranec za dar njima küpo kupice, vsikša različne daubila. Gda sem ge tau stejla taspaktivati, ena mi je vö iz rok spadnila pa se je strla, ranč babina. Ge sem od tauga velko tremo mejla, zato ka moja baba name sir samo bila, ge sem fasi-vala, če je trbelo ali nej. Depa zato sem vüpanje mejla, če je tau tak, ka nekaj mrdje, če se kaj stere, te moja baba že tau ne zadobi, ka bi kupico dobila na Anovo. Pa vejš, ka se je zgodilo, prvin kak leto kaulakprišlo, nej baba, moj bratranec se je buju, steri je kupico prineso. Če se ti zaub vöstere, tau je znamenje, ka nekaj mrdje,

če bola naprej, bola so paulak, če bola ozajek, te bola dalečni sorodniki. Prva kak je moj mauž mrau, meni se je senjalo, ka tü naprej mi je zaub vözleto. Ge sem fejšt djaukala, gda sem v gledali vidla. Zaka ranč te, steri se najbola vidi, steri de mi najbola falijo. Pa te v kratkom časi je moj mauž mrau. Ge v toum od tistoga mau fejšt vördjem.«

- *Dostakrat je, ka se koma od kače senje, ka tau znamenüje?*

»Tau so lagve ženske, tau so sir Fincina Djula pripovedjali, gda se tebi od kače senja, te zazrankoma, gda gorstaneš, moraš na prag stanti, gvant moraš dojvržti, steroga nasaba maš. Doj na prag vržti pa s prauko, ka so gvant prali, trikrat na gvant vdarti. Pa moraš povedati, ka Baug dajte, ka eške gnes k taujoj kuči prideš. Tau pravijo, kakkoli v velkoj svaji baudeš, ta ženska tapride.«

- *Tvoji deklam si tašo kaj pripovedjala?*

»Pripovedjala sem, vekša, ona bola kaj da valati, bola čüti tau, menša, ona nej, ona je bola taša trda.«

Karči Holec

Od inda v gnešnji čas

PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Že dolgo po Kopri od inda v gnešnji čas ojdimo. Ovak ranč ne more biti, če pa tak bogato zgodovino ma. Pa tau srečo, ka dosta iz indašnji časov je za gnes ostanolo. Skrak toga pa eške tau, ka zavole dokumentov leko goroprejmo. Pa stare slike so za indašnjimi lidami ostanole. Nazadnje smo se s slikarom srečali, steri je nin 500 lejt nazaj v Kopri živo. Vitore Carpaccio je zadnja lejta življenja v njem delo. Koper je vse bole bogati biu, vse več lidi je v njem svojo priliko za življenje vidlo. Koper, po talanski Capodistria, je rajsan glava Istre grato, kak se tau talansko ménje tumači. Zaprav, v časi velkoga slikara je Koper ménje Caput Histriae emo. Gna-ko od glave Istre nam pripovejda, depa, v latinskorejči. V njem so vnaugi humanisti živeli, skrak nji drugi včeni lidge so se nut naselili. Iz toga je eške eno ménje naprej prišlo.

Svojo prvo sliko v Kopri je Carpaccio za njivo katedralo naredo. Marija z detetom pa svetnikami njoj je ménje dau. Za njau so druge poznane slike bile napravlene. V vnaugi talanskih krajinaj ji leko gnes vidimo.

isko. Svejt je vse vekši biu pa Koper ranč tak. Depa, eške itak je na otoki stau. V tej časaj se je prva velka slika narodijla. Ja, čas svekle renesanse je

Za tejmi stejnam je sau čakala, ka je tadale po svejti šla. Vidi se, ka vcejlak skrak maurdja stodji. S čunaklinimi ali ladjami so sau do es pripelali. Tomi gnes Taverna pravijo. Prva takša taverna je na tom mesti že leta 1128 stala. Ta, stero leko vijdimo, je nin po leti 1600 bila napravlena. Gnes se v njoj vse kaj drugoga godi: koncerti, bali pa kaj takše je soleno zrno vöminilo.

Atene v Istri

so Kopri prajli. Kak tiste stare Atene, v steri je kultura pa vse dugo cvelo. Gvüšno, ka zvün vsej drugi lüdi je Carpaccio to svoj kamen v té mozaik Kopra

dosta dobroga Kopri prineso. Kak že nej gnauk povejdano, ekonomija je na velke cvela. Zatoga volo to, ka monopol za odavanje soli je daubo. V našom šetanji po slovenskom

maurdji smo že od solin pisali, na steri se sau ženje. Depa, odavati jo je nej vsikši sme. Beneška republika je ranč Kopri monopol za odavanje soli dala. S tejm je samo Koper leko sau odavo, stero so od Pule pa do Gradeža želi. Od prejk 200 kilomejtrov dugoga pojasa skrak maurdja pripovejdamo. Za vse tau je trbelo objekte meti, v steraj so sau držali pa potejm odavali. Taverna je nut v stene bila zozidana, stere aj bi Koper obranile, če stoj bi škeu nut v njega vdariti. So ga pa leta 1380 nej mogle obraniti, gda je Genova na silo nutprišla. Velki kvar so napravjli, püšpekovo cerkev so gorvužgali, ka je vrejdnoga bilau, so odnesli. Sau pa se je tadale na velke odavala, eške več pejnez v varaš je prinesla. S tejm je cerkev to svoje fkraj dobila. Katedralo so pomalek nazaj delali. Gda so jo eške vekšo pa lepšo napravjli, je Carpaccio za njau slike naredo. Malo po tejm so iz Genove vse relikivije nazaj dobili.

Od indašnje katedrale nam zvaun, steri eške gnesden se glasi v 53 mejterov viskom törmi, pripovejda. Leta 1333 je biu napravleni, ménje po svetom Nazariji nosi. Zvaun aj bi najbolje stari v Sloveniji biu. Vejmo, ka inda so zvau- ne v bojnaj na velko za štüke ponücali. Zaprav, iz nji so ji v fabrikaj napravjli. Sveti Nazarij za patrauna Kopra vala, varvle ga. Ranč un je kaulak leta 520 njegvi prvi püšpek grato. Eške v tisti časaj, gda so se cerkve nej tak bogato zidale. Ovak pa rejč püšpek ali po slovenski škof iz stare grške rejči episkopos vöpride. Tau je človek, steri skrb za vörnike pa vöro ma. Zatoga volo njemi to paster pravijo. Kak povejdano sveti Nazarij je prvi paster v Kopri biu. Kaulak njega se je legenda narodila, stero nisterni za istino majo. Nazarij aj bi se v vesi Elpidum naraudo. Tau ves kaulak 13 km vkraj od Kopra najdemo. Gnes ménje Boršt

nosi. Tam aj bi 19. junija kaulak leta 1480 Nazarij na svejt prišo. Lidge iz Boršta vörvlejo, ka vse tau za istino vala. Eške

Katedrala ali stolnica v Kopri za staro vala. Nej ta cerkev, stero na fotografiji vidimo. Katedrala znamnüje, ka tam püšpek sedi, svoj sedež ali stoma. Zatoga volo se v slovenskoj rejči katedrali (sto)lnica pavi. Od katedrale v Kopri leko že od leta 1187 pripovejdamo. Katedrala, stero leko gnes v Kopri gledamo, neka več kak 500 lejt stara gé. Zvün katedrale v Kopri eške štiri cerkve stojijo.

več, vejo povedati, na sterom mesti se je naraudo. Tau aj bi se spod grüške skrak kokošinjeka gospe Francke Jurinčič

V sarkofagi iz marmora v katedrali Koper aj bi nisterni falajčki tejla svetoga Nazarija bili. Ranč toga so neprijateli iz Genove leta 1380 ukradnoli. Po 42. lejtaj je njivi prvi püšpek nazaj v Koper biu prinešeni.

zgodilo. Daum za kokauši je na nauvo napravleni, depa, grüška aj bi že v tistom časi stala. Tau z grüško ne more istina biti. Kakoli že, Nazarij je v Koper šau, dugo je ojdo.

Skrak Škocjana - gnes tau za kvart Kopra vala - si je dojseu. Moliti je začno, škeu je nut v Koper priti, kaulak njega pa maurdje geste. Nagnauk gor stane, po vodej začne ojditi. Za njim se je lejpa svekli- na delala. Lidge so ga v pamet zeli pa za čüdežnoga vözglasili. Malo po tejm so ga za svojoga püšpeka postavili. Tak legenda, istina pa je, ka kak püšpek leta 577 je premino. Ja, lejpi lejt se je včako.

Od njegovoga prvoga groba to legenda živé. Najprva so na njega tapozabili, nisterne njegve čunte so po čüdežni nauva najšli pa je v té sarkofag nutdjali. Duga lejta so tao- dišla, depa, sveto-

ga Nazarija eške gnesden na velke svetijo. Kak bi pa nej, če pa Koper pa njegve lidi varvle. Ranč po tejm, gda so relikivije

svetoga Nazarija nazaj v Koper priše, je najbolje cvesti začno. O tom pa smo že pisali. Depa, nejsmo še vse do kraja vöpovedali.

Miki Roš

V MONOŠTRU USPEŠNO IZVEDEN ROKOMETNI TURNIR ARANY CUP 2023

Že sedemindvajsetič je v letošnjem letu med 3. in 5. novembrom potekal mednarodni rokometni turnir mlajših selekcij pod nazivom Arany Cup v Monoštru. Ta dogodek je bil redno do leta 2019, po tem ga dve leti zaradi novega

koronavirusa ni bilo mogoče izvesti in tudi lansko leto se ga je udeležilo samo 5 ekip. Zaradi tega nam je bilo organizatorjem letos izjemno pomembno vrniti turnir na originalno raven in v posebno veselje nam je, da smo lahko v okviru letošnje prireditve pozdravili več ekip.

Lahko rečemo, da nam je uspelo, saj se je turnirja udeležilo 17 ekip iz 4 držav: Slovenije, Avstrije, Hrvaške in Madžarske. Na dogodku je nastopalo približno 200 otrok v 3 kategorijah, v ženskem letniku 2010 ter obeh moških letnikih 2012 in 2014. Tekme so trajale 2 x 15 minut, igrali so v treh monoštrskih dvoranah, v dvorani osnovne šole svetega Gotarda, v novi

športni dvorani Monoštra v Kossuthovi ulici oziroma v telovadnici gimnazije. Kot smo že vajeni, so se v največjem številu predstavile slovenske ekipe: iz Ormoža, Gorišnice, Radovljice, Novega mesta in Maribora.

Cilj turnirja je omogočiti monoštrskim mladim ekipam priložnost za tekmovanje in pridobitev mednarodnih izkušenj na domačem terenu, ohranjati dolgoletno tradicijo dogod-

ka, spet pozdraviti stare rokometne prijatelje, predvsem pa širiti sloves Monoštra. Mladi monoštrski rokometiši in rokometišice so nastopali v dveh kategorijah in ponosno zastopali rojstne kraje.

W 2010

V ženski kategoriji so se pomerile 4 ekipe. V rednem delu je vsaka ekipa enkrat igrala proti vsaki ekipi, nato sta igrali finale prvo- in drugouvrščena ekipa oziroma tretje- in četrtouvrščena ekipa za bronasto medaljo. Šampanjec so po finalu lahko odprla monoštrska dekleta na čelu s trenerjem Gergelyem Hegyijem.

M 2012

V moški kategoriji letnika 2012 je nastopalo 8 ekip, tekmovali so v klasični obliki dveh skupin s po 4 ekipami. V finalu se je uresničil pričakovani 'el classico' med kluboma RK Zagreb iz

tegoriji odigrali svojo prvo rokometno tekmo v življenju. V finalu so Ormožani samozavestno premagali prvo ekipo Radovljice in se lahko odpeljali domov z zlato medaljo okrog vratu.

Ekipe niso samo tekmovali v kakovostnem rokometu, v prostem času so se lahko rokometiši kopali v monoštrskih toplicah Szentgotthard Spa & Wellness, ki so jim 4. novembra omogočile nočno kopanje s podaljšanim odpiralnim časom do polnoči. Na koncu želim izkoristiti priložnost, da se v imenu organizatorjev prisrčno zahvalim vsem pokroviteljem turnirja, brez katerih tega športnega dogodka spet ne bi mogli izpeljati. Res smo hvaležni za vso pomoč, ki smo jo dobili v teh treh dneh ter upamo, da bomo to prireditev lahko organizirali tudi prihodnje leto.

Fotografije (avtor György Kocsis) oziroma rezultate dogodka

Hrvaške in PLER Kézilabda Utánpótlás Sport Kft., v katerem so budimpeštanski rokometiši premagali Zagrebčane in na koncu turnirja zasluženo dvignili pokal.

M 2014

V tem letniku so tekmovali najmlajši, ki jim je bil ta turnir prva priložnost za merjenje na mednarodnem terenu oziroma so nekateri tretješolci v tej ka-

si lahko ogledate na Facebookovi strani turnirja na povezavi:

www.facebook.com/AranyKupaSzentgotthard

Želim vam prijetno zimo. Se vidimo konec oktobra naslednje leto,

Lep športni pozdrav,

Mate Kozma,
organizator turnirja
Arany Cup 2023

V FARKAŠOVCIH SLOVESNO ODKRILI SPOMENIK

23. oktobra je bilo pred cerkvijo v Farkašovcih postavljeno spominsko znamenje v spomin tamkajšnjim žrtvam komunizma. Slovesnost se je začela s petjem himne, nato pa je Lajos Magyar recitiral pesem Dániela Berzsenyija z naslovom Madžarom.

Zbrane je nagovoril Gábor Huszár, župan mesta Monošter, in poudaril, da so krajanje Farkašovci postavili dragocen spomenik. Pobudnik postavitve znamenja je bil Imre Németh, pri pridobitvi finančne podpore je pomagalo več ljudi.

Številni posamezniki so prispevali k stroškom, pa tudi lokalne samouprave, kot Monošter, Renik, Kermedin in Szalafő ter podjetje Zala-Müllex Kft. Zagovornica Slovencev v madžarskem parlamentu Erika Köleš Kiss pa je posredovala pri skladu državnega sekretariata predsednika vlade za narodnostne in cerkvene zadeve Gábor Bethlen, ob pomoči katerega so lahko dokončali spomenik.

Arhivsko raziskovanje amaterskega krajevnega zgodovinarja Sándorja Borbélyja

je omogočilo verodostojnost prikazanih imen in podat-

kov. V govoru je poudaril, da je na spomeniku 68 imen.

Na prvi tabli so imena žrtev farkašovskih procesov, na

drugi pa izseljenih na Hortobágy in obsojenih po letu

1956.

Spomenik sta odkrila župan Gábor Huszár in občinski svetnik Gábor Vörös, blagoslovil pa ga je sombotelski škof dr. János Székely. »Neskončno sem hvaležen vsem Madžarom, ki so takrat, v letih diktature, sanjali o lepši in svobodnejši Madžarski in želeli za to nekaj narediti,« je v nagovoru dejal škof.

Po slovesnem odprtju so bili gostje in svojci žrtev povabljeni na sproščen pogovor v kulturni dom.

Sándor Borbély

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

					AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	REKA V VELENUJ	NEIMENO- VANA REČ ALI OSEBA	POČASNA SKLADBA	NEIZPOL- NJENA TISKOVINA, GOLICA	STIH, VERZ	NAJVEČJA CELINA	MESTNI JAVNI PREVOZ
POMOČ ARKIN ČNAJS LARGO URAGAN	PREMIJA	DOVETNIK	IDRIS ELIBA	ŽELEZNI- SKA KOM- POZICIJA	LILY ALLEN				10			
NAVNA ŽENSKA					ORMEJNA KASARNA						11	
GLAVNO MESTO JUŽNE AVSTRALIJE												4
GIUSEPPE VERDI			AMERIŠKI IGRALEC (ALAN) PEKOČA ZAČIMBA									
ROČICA												
GORSKE REŠEVAL- NE SANI, AKJA				PLJANOST								
SAMSON IN ...	1		5									
PREBI- VALEC ATIKE												

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	2	1	6	7	8	3	9	10	7	5	9	11	3	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---	----	---	----

V četrtek 23. novembra zrankoma v 6.45 si leko na televizijskem programu Duna TV poglednete nauvo oddajo Slovenski utrinkov. Če zamidite, bau oddaja na programi z nauvič **gnaki den** zadvečerka v 13.25 na kanali Duna World.

Magazin leko kisnej vidite na internetnom atrejsi:
<https://mediaklikk.hu/musor/slovenski-utrinki/>
 Nutzakapčite tevene, mi vas čakamo!

TV SPORED

Na naslednji povezavi najdete pregleden spored TV Slovenija 1 in Slovenija 2 za izbran dan:
<https://tvspored.delo.si/>

SUDOKU

4		2			5		8	3
					7	1	4	
	5			4		9		
	6							
		7	1		6	8		
							9	
		1		6			2	
	9	6	5					
8	2		3			4		9

MATEMATIČNA UGANKA

$$\text{List} + \text{Owl} + \text{Owl} = 37$$

$$\text{Pumpkin} + \text{List} + \text{List} = 22$$

$$\text{Pumpkin} + \text{Pumpkin} + \text{Pumpkin} = 24$$

$$\text{List} + \text{Pumpkin} + \text{Owl} = ?$$

CSUTA György

FODOR-LENGYEL Zoltán

Endre GÖNTÉR

Boštjan KAVČIČ

Ferenc KIRÁLY

KOVÁCS Ferenc

Željko MUCKO

NÉMETH Sára

PAPP Hajnal

PÁLCSA Anna Laura

Gregor PRATNEKER

Zveza Slovencev na Madžarskem,
Občina Monošter in
Galerija - Muzej Lendava
vljudno vabijo Vas in Vaše prijatelje na
odprte razstave umetniških del nastalih na

22. mednarodni likovni koloniji v Monoštru.

Odpriete razstave bo v četrtek, **23. novembra 2023**,
ob 17. uri v Slovenskem kulturnem in informativnem
centru v Monoštru.

Razstavo bo odprla **Dubravka ŠEKORANJA**,
generalna konzulka Republike Slovenije v Monoštru.

Strokovno predstavitev likovnih del bo podal
umetnostni zgodovinar **Atila PISNJAK**.

A Magyarországi Szlovének Szövetsége,
Szentgotthárd Város Önkormányzata és a
Galéria - Múzeum Lendva
tisztelttel meghívják Önt és kedves ismerőseit a

22. Nemzetközi Művésztelep, Szentgotthárd

alkotásaiból rendezett kiállítás megnyitójára,
amelyre **2023. november 23-án**, csütörtökön,
17.00 órakor kerül sor Szentgotthárdon
a Szlovén Kulturális és Információs Központban.

A kiállítást **Dubravka ŠEKORANJA**, a Szlovén Köztársaság
magyarországi főkonzulja nyitja meg.

Szakmai méltatást **PISNJAK Atila**
művészettörténész tart.

Projekt so podprli: / A projektet támogatták:

Zveza Slovencev na Madžarskem / Magyarországi Szlovének Szövetsége,
Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu,
Magyarország Kormánya / Vlada Madžarske,
Szentgotthárd Város Önkormányzata / Občina Monošter,
Galerija - Muzej Lendava / Galéria - Múzeum Lendva,
Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti

NA GORNJEM SENIKU NAS JE OBISKAL TIGER ČRTEK

10. novembra smo si v Kūharjevi spominski hiši z vrtečevskimi otroki in učenci od

predstavo z naslovom Črtek v mestu. Predstava govori o radovednem tigru Črtku, ki

dogodivščinami so mu pomagali otroci oz. »človeški mladički«. Skupaj so pomenovali prometne znake, spoznavali pravila prečkanja ceste in prevozna sredstva. Ob koncu gledališke predstave se je Črtek znašel v živalskem vrtu. Skupaj z njim smo zapeli in zaplesali. Po koncu smo se Črtku zahvalili z ročno narejenim šopkom rož in kremastim čokoladnim prigrizkom v obliki semaforja, ki so ga dan prej izdelali vrtečevski otroci. Ob izdelavi so spoznavali videz semaforja ter pravilen vrstni red luči. Predstavo je financiral vladni urad Republike

Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter nam s tem omogočil nova odkrit-

-Kuc. Po ogledu predstave so se vsi otroci družili, ustvarjali in igrali. Rdeča nit je bila

1. do 4. razreda gornjeseniške osnovne šole in vrtca Jožefa Košiča ogledali gledališko

se je znašel v mestu in s tem spoznaval pravila vedenja v prometu. Med njegovimi

ja in obilo dobre volje. Tigra Črtka pa smo spoznali s sodelovanjem gledališča Ku-

ustvarjalnost o pravilnem vedenju v prometu.

Miša Aleša Pojbič

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Nikoletta Vajda-Nagy
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TOPnet d.o.o.
Kupšinci 49d, 9000 Murska Sobotica; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti,
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS
za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

